

Wystawa „Stefan Rowecki - Grot”

W dniu 25 grudnia 2022 roku mija 127 rocznica urodzin gen. Stefana Roweckiego, postaci wyjątkowej dla historii polskiego państwa podziemnego, legendarnego Komendanta Głównego ZWZ-AK, wybitnego piotrkowianina. Wystawa prezentuje życie Stefana Roweckiego poczynając od momentu jego urodzin aż do chwili aresztowania.

Pierwsza plansza obejmuje 19 fotografii osobistych pochodzących ze zbiorów rodzinnych m.in. córki Ireny Roweckiej-Mielczarskiej oraz bratanicy prof. Krystyny Roweckiej-Trzebieckiej. Kolejna plansza przedstawia najbliższą rodzinę tj. rodziców, brata i córkę. Na planszy „Legiony i początek kariery wojskowej” możemy zobaczyć szereg rzadkich fotografii i dokumentów z okresu legionowego oraz z początku lat 20 XX. W. Na planszach „Życie prywatne” zaprezentowano ikonografię obrazującą Stefana Roweckiego w sytuacjach życia codziennego, w różnych okresach jego życia, zarówno w otoczeniu członków najbliższej rodziny, jak i towarzyszy broni.

Plansze zatytułowane „Prace i publikacje” przedstawiają niewielki wycinek z szeregu zachowanych rękopisów i szkiców opracowanych przez Roweckiego, jak i wybrane wydane drukiem jego artykuły i książki. Plansza „Dowódca 55 Pułku Piechoty” skupia się na ukazaniu Roweckiego w roli dowódcy pułku, prezentując jego fotografie z różnych uroczystości pułkowych oraz dokumenty związane z jego nominacją.

Plansza „Pasje” skupia się przede wszystkim na dwóch ulubionych zajęciach Roweckiego – myślistwie i narciarstwie.

Plansza „Dokumenty osobiste” zawiera najciekawsze z zachowanych, w tym patenty, legitymacje i zaświadczenia. Plansza „Przed wybuchem wojny” prezentuje życie Roweckiego poczynając od 1935 r. a skończywszy na ostatnich miesiącach przed wybuchem II wojny światowej.

Najciekawszą część wystawy obejmującą okres II wojny światowej otwiera plansza „Pseudonimy i kryptonimy gen. Stefana Roweckiego na dokumentach z lata 1940-1943”. Jan, Rakon, Kalina, Grabica, Tur, Grot –to pseudonimy, których używał on podczas okupacji.

Na kolejnych planszach zamieszczono dokumenty wysyłane do rządu londyńskiego – z podpisem Rakon, otrzymywane i wysyłane depesze od gen. Władysława Sikorskiego były adresowane do Kaliny, na dokumentach wewnętrznych były podpisy Tur, Grabica. Dokumenty do publikacji w kraju nosiły podpis Grot. Właśnie ten pseudonim gen. Stefana Roweckiego jest powszechnie znany.

Jedną z prezentowanych plansz na ekspozycji zawiera meldunki „Grot” w sprawie Katynia. Jest tam depesza nr 575 gen. Roweckiego ps. Kalina do Naczelnego Wodza gen. Władysława Sikorskiego z 15 IV 1943 r. z informacją o odnalezieniu masowych grobów oficerów z obozu w Kozielsku. Depesza nr 661 z 21 IV 1943 r. „Kaliny” w sprawie masowych grobów na terenie Koziej Góry pod Smoleńskiem z podaniem listy odnalezionych oficerów. Następnie depesze informują o propagandzie niemieckiej w sprawie Katynia, o relacjach członków delegacji badających groby w Katyniu, o nastrojach polskiego społeczeństwa po ujawnieniu zbrodni, o propagandzie komunistycznej po odnalezieniu grobów polskich oficerów.

Ostania plansza poświęcona jest aresztowaniu gen. Roweckiego w dniu 30 VI 1943 r. w jego konspiracyjnym mieszkaniu na ul. Spiskiej 14. oraz traktowaniu przez Niemców „Grot” jako jeńca wojennego.

Prezentowana ekspozycja została przygotowana przez Główną Bibliotekę Lekarską im. S. Konopki w Warszawie we współpracy z Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

Wystawa będzie prezentowana w salach Zamku Królewskiego w Piotrkowie Trybunalskim do lutego 2023 roku.